

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.470/2017/9.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Székely Ákos, a tanács elnöke
Dr. Sebe Mária, előadó bíró
Dr. Márki Zoltán, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2018. március 28.

Az ügy tárgya: embercsempészés büntette

Terhelt: I. rendű

Első fok: Komáromi Járásbíróság, 9.B.166/2016/23., ítélet,
tárgyalás,

2017. március 1.

Másodfok: Tatabányai Törvényszék, 10.Bf.125/2017/7., ítélet,
nyilvános ülés, 2017. július 4.

Az indítvány előterjesztője: I. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára, hatályon kívül helyezésért

Rendelkező rész

Az embercsempészés büntette miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Komáromi Járásbíróság 9.B.166/2016/23. számú és a Tatabányai Törvényszék mint másodfokú bíróság 10.Bf.125/2017/7. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Komáromi Járásbíróság hatályon kívül helyezés folytán másodsor megismételt eljárásban meghozott, 2017. március 1-jén kihirdetett 9.B.166/2016/23. számú ítéletével az I. rendű terheltet társtettesként elkövetett embercsempészség büntette [1978. évi IV. törvény 218. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés a) és b) pont] miatt, illetve a vele szemben kábítószerrel visszaélés vétsége [1978. évi IV. törvény 282/A. § (1) bekezdés, (6) bekezdés a) pont] miatt a Tatabányai Városi Bíróság 15.Fk.14/2005/130., illetve a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2.Fkf.346/2009/8. számú ítéletével alkalmazott próbára bocsátást megszüntetve - halmazati büntetésül - 1 év 6 hónapi, 2 évi próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte. Rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről és a felmerült bűnügyi költség viseléséről.
- [2] Kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Tatabányai Törvényszék a 2017. július 4-én kihirdetett 10.Bf.125/2017/7. számú ítéletével az elsőfokú határozatot az I. rendű terheltet érintően megváltoztatta. A terhére rótt rendészeti bűncselekmény törvényhelyét nem érintve, azt bünszervezetben elkövetettnek minősítette; a terhelttel szemben mellőzte a szabadságvesztés felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést, és mellékbüntetésül öt 2 évre a közügyektől is eltiltotta, egyben kizárta a feltételes szabadságra bocsátás kedvezményéből. Ezt meghaladóan az I. rendű terheltet érintően érdemben helyben hagyta az elsőfokú ítéletet.
- [3] Az elsőfokú ítélettel megállapított és a másodfokú bíróság által tett kiegészítéssel és helyesbitéssel irányadónak tekintett tényállás lényege a következő. A II. rendű terhelt felhívására és az általa ígért 100.000 forintért az I. rendű terhelt 2011. május 1-jén vállalkozott rá, hogy szerez egy sofőrt, aki Magyarország déli határáról Bécsbe fuvaroz embereket. Még aznap megbeszélte a III. rendű terhelttel, hogy 75.000 forintot kap, ha az általuk biztosított gépkocsival négy munkást T.-ről Bécsbe szállít. A három terhelt személygépkocsival egy B. határában lévő áruházi parkolóba ment, itt az I. rendű terhelt felkészítette a III. rendű terheltet egy esetleges rendőri intézkedés esetén követendő magatartásra; ezalatt a II. rendű terhelt elment egy más személy nevére bérelt Ford Transit zárt terű, ülések nélküli kisteherautóért. A II. rendű terhelt mobiltelefont adott a III. rendű terheltnek, hogy azon tartsák egymással a kapcsolatot; ezután az I-II. rendű terheltek a személygépkocsival, míg a III. rendű terhelt őket követve a kisteherautóval B.-re ment. Ott egy benzinkútnál mindhárman átültek a kisteherautóba és a II. rendű terhelt utasításai szerint megkeresték azt a helyet, ahová 2011. május 2-án a hajnali időpontban a III. rendű terhelt visszatért, és ahol a sötét erdőresz felől ismeretlen járműből kiszálló 19 (afgán, illetve marokkói állampolgárságú) személy a kisteherautóba beült. Ezután Bécsbe indultak úgy, hogy az I-II. rendű terhelt felvezetőként a személygépkocsival elől haladt azért, hogy egy esetleges rendőri

ellenőrzésről értesíthessék a III. rendű terheltet, aki őket az általa vezetett kisteherautóval (rakterében a 19 személlyel) követte. Az út során telefonon folyamatosan kapcsolatban voltak, ennek ellenére az I-II. rendű terhelt szem elől tévesztette a kisteherautót, amelyet 5 óra 40 perckor a NAV járőrei ellenőrzés alá vontak és a jármű rakterében megtalálták a Magyarország, illetve az Európai Unió területére beutazási és tartózkodási engedéllyel nem rendelkező 19 külföldi állampolgárt.

- [4] Az eljárt bíróság jogi értékelése szerint a terhelték - így az I. rendű terhelt is - a határ közelében elhagyott területen, hajnalban felvett 19 személynek vagyoni haszonszerzés végett úgy nyújtottak az államhatár átlépéséhez segítséget, hogy tisztában voltak vele: e tevékenységükkel embercsempészettel foglalkozó bűnözői csoporthoz kapcsolódnak. A cselekmény ekként társtettesként, bűnszervezetben elkövetett embercsempészés büntettének [elkövetéskori Btk. 218. § (1) bekezdés a) pont, (2) bekezdés a) és b) pontjai] minősül.

II.

- [5] A jogerős ügydöntő határozat ellen a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontját megjelölve az I. rendű terhelt érdekében eljáró védő nyújtott be felülvizsgálati indítványt.
- [6] Álláspontja szerint az I. rendű terhelt tudata nem terjedt ki arra, hogy cselekménye elkövetésekor bűnszervezet működéséhez kapcsolódóan cselekszik. A megtámadott határozatban a másodfokú bíróság anélkül sorolta fel a bűnszervezet ismérveit, hogy az I. rendű terhelt vonatkozásában konkrétan részletezte volna: miből vonható következtetés arra, hogy ezt fel is ismerte. Indítványa a másodfokú határozat megváltoztatására és a határozat végrehajtásának felfüggesztésére irányult.
- [7] A védőnek az ügyészi átiratra, 2017. november 22-én tett észrevétele szerint az I. rendű terhelt csupán terhelt-társaival állt kapcsolatban, tudatának így nem kellett átfognia a bűnszervezet tárgyi sajátosságait és azt sem, hogy annak működéséhez kapcsolódva, illetve annak keretében cselekszik. Az a megállapítás, hogy az I. rendű terhelt tisztában volt azzal, miszerint a migránsok illegális határátlépéshez nyújtott segítsége csak bűnözői csoportok együttműködése révén lehetséges, nem tényeken, csupán feltételezésen alapul.

III.

- [8] A Legfőbb Ügyészség BF.1365/2017/1. számú átiratában a védő által benyújtott felülvizsgálati indítvány jogi érvelését alaptalannak tartotta.
- [9] Rámutatott, hogy a jogerős határozatban megállapított tényállás a felülvizsgálati eljárásban nem támadható. Ez azt jelenti, hogy a bíróságok által levont jogi következtetések - így a bűnösség megállapításának, a jogi minősítésnek - helyessége kizárólag az

irányadó tényállás alapulvételével, azzal mindenben összefüggő tények figyelembe vételével bírálható el. Következésképpen nincs lehetőség a felülvizsgálat során a tényállástól eltérő, vagy abban nem szereplő tényekre, körülményekre hivatkozni. A védő indítványa a törvényi tilalom ellenére a bíróság jogi következtetését és ezen keresztül ténylegesen az irányadó tényállást támadja, amikor az I. rendű terhelt tudattartalmát vitatja.

- [10] Az indokolási kötelezettség megsértése csak akkor képez felülvizsgálati okot, ha a bíróság indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tesz eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan. A jelen esetben azonban a másodfokú bíróság indokolásából pontosan kitűnik, hogy az érdemi döntésben kifejeződő jogi álláspontját - a minősítéssel és a büntetéssel kapcsolatban - mire alapozta. A bizonyítékok értékelése körében levont következtetések helyessége, az értékelés eredménye kívül esik a feltétlen eljárási szabálysértések körén, tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadása. Az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozás alaptalan, valójában az irányadó tényállás megalapozottsága ellen irányul, ami törvényben kizárt. Az I. rendű terhelt terhére rótt büncselekmény valamennyi törvényi tényállási eleme maradéktalanul, aggálymentesen megállapítható, a bűnösségére levont következtetés okszerű, cselekményének jogi minősítése törvényes, és az alkalmazott joghátrány is összhangban áll a büntető anyagi jog szabályaival. Felülvizsgálatot megalapozó eljárási szabálysértés sem állapítható meg, így az I. rendű terhelt tekintetében a megtámadott határozat hatályban tartása indokolt.

IV.

- [11] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdés első fordulata szerint tanácsulésen bírálta el.
- [12] A védő felülvizsgálati indítványa nem alapos.
- [13] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, kizárólag a Be. 416. § (1) bekezdés a)-g) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető. A törvényi feltételeknek megfelelő törvényes ok a felülvizsgálatra, ha a bíróság jogerős ítéletében törvénysértően állapítja meg a terhelt büntetőjogi felelősségét [Be. 416. § (1) bekezdés a) pont], vagy törvénysértő büntetést szab ki [Be. 416. § (1) bekezdés b) pont]. A felülvizsgálatot lehetővé tevő eljárási szabálysértéseket pedig a törvény taxatívén sorolja fel [Be. 416. § (1) bekezdés c) és d) pont]. Végül a Be. 416. § (1) bekezdése pedig valamennyi felülvizsgálati okra kiterjedően rögzíti, miszerint felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen van helye.
- [14] A Be. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, ami a felülvizsgálati indítvánnyal nem támadható. Felülvizsgálati

eljárásban bizonyításnak nincs helye [Be. 419. § (1) bekezdés, 388. § (2) bekezdés].

- [15] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására. A jogkövetkeztetések - így a bűnösség vagy a jogi minősítés megállapításának - helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható. Az értékelő tevékenység eredménye, annak érdemi helyessége vagy helytelensége, teljessége és szempontjai azonban az ítélet megalapozottságát érintő kérdés, ami az előzőekben kifejtettek szerint a felülvizsgálati eljárásban vitássá nem tehető.
- [16] A Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja alapján valóban felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására az anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.
- [17] A jelen ügyben azonban erről nincs szó.
- [18] A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja szerinti jogkérdés kizárólag a felülvizsgálati indítvánnyal támadott határozatban rögzített tényállással összefüggésben vizsgálható.
- [19] Az irányadó tényállás egyértelműen rögzíti, hogy 2011. május 2-án az I. rendű terhelt - a II. rendű terhelt révén - egy államhatárokon átnyúló, feladatmegosztáson alapuló, összehangoltan működő, hosszabb időre szervezett bűnözői csoporttal került kapcsolatba. Az szervezeten foglalkozott külföldi személyeknek Szerbiából az Európai Unió területére való átjuttatásával úgy, hogy a szervezet tagjai rendszeres haszonszerzésre törekedve migránsoknak segítséget nyújtottak az érintett államhatárok engedély nélkül történő átlépéséhez. A munkamegosztás alapján az úti okmányokkal nem rendelkező migránsokat külföldön, ismeretlenül maradt személyek gyűjtötték össze és juttatták át a szerb-magyar zöldhatáron, majd a II. rendű terhelttel együttműködve Magyarországról Ausztriába. Ennek érdekében a II. rendű terhelt állt közvetlen kapcsolatban az embercsempészzel foglalkozó szervezettel, ő kapott értesítést a migránsok érkezésének időpontjáról, továbbá részére juttatták el a magyar közreműködők költségeit és díjazását is, és az ő feladata volt a migránsok Magyarország területén történő átszállításának és Ausztriába való kijutásának megszervezése és az ehhez szükséges elkövetők toborzása és a nekik járó kifizetések lebonyolítása.
- [20] Az elkövetéskori 1978. évi IV. törvény 218. § (1) bekezdés a) és b) pontja értelmében embercsempészés büntettét követi el, aki államhatárnak más által engedély nélkül, vagy meg nem engedett módon történő átlépéséhez segítséget nyújt. A (2) bekezdés a) és b) pontjai szerint súlyosabban minősül a cselekmény, ha vagyoni

haszonszerzés végett, illetve több személynek segítséget nyújtva követik el.

- [21] Törvényesen járt el a bíróság, amikor az I. rendű terhelt bűnösségét az elkövetés idején hatályban volt törvény alkalmazásával társtettesként elkövetett embercsempészs bűntettében megállapította.
- [22] Az embercsempészs tulajdonképpen nem más, mint az államhatárnak engedély nélküli, vagy meg nem engedett módon történő átlépéséhez nyújtott bűnsegédi magatartások egyike, amelyet a fokozott társadalomra veszélyességére tekintettel a törvényhozó kiemelt és önálló, sui generis bűncselekményként szabályozott. A bűncselekmény elkövetési magatartása a „segítségnyújtás”, amely az említett sui generis alakzatkénti értékelése folytán vált tettesi magatartássá. A fizikai segítségnyújtás - többek között - a határvonalig való kalauzolásban, a határon való átkísérésben, az átlépést megkönnyítő eszközök rendelkezésre bocsátásában realizálódik. A tényállásban foglalt körülményekből következik, hogy az I. rendű terhelt és társai a szállítás alkalmával tisztában voltak azzal, hogy a külföldi állampolgárok a magyar határt engedély nélkül és meg nem engedett módon kívánják átlépni, illetve, hogy ők ehhez nyújtanak segítséget. A bűncselekményt egymás tevékenységének kölcsönös tudatával hajtották végre, ezért a társtettség megállapításának valamennyi törvényi ismérve maradéktalanul megvalósult.
- [23] Eltérően ítélte meg az első- és a másodfokon eljáró bíróság, hogy a felülvizsgálattal érintett I. rendű terheltnek felrótt bűncselekménynél a bünszervezetben elkövetés ismérvei fellelhetőek-e.
- [24] A bünszervezet (az 1978. évi IV. törvény 137. § 8. pontja és ezzel egyezően a Btk. 459. § 1. pontja szerint) három vagy több személyből álló, hosszabb időre szervezett, összehangoltan működő csoport, amelynek célja öt évi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekmények elkövetése.
- [25] Az elsőfokú bíróság azt hangsúlyozta ki, hogy az I. rendű terhelt nem volt a bünszervezet tagja, így cselekvősege nem esik súlyosabb megítélés alá. Ezzel szemben a másodfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy cselekményét bünszervezethez kapcsolódóan valósította meg és ezzel összefüggésben alkalmazta a végrehajtás felfüggesztésének mellőzésére [Btk. 91. § (1) bekezdés b) pont] illetve a feltételes szabadságra bocsátás kizárására [Btk. 47. § (4) bekezdés d) pont] vonatkozó törvényi rendelkezéseket.
- [26] A bűncselekmény bünszervezetben való elkövetésének megállapíthatóságáról szóló 4/2005. BJE egyértelmű értelmezést ad az alanyi bűnösség és a bünszervezet tárgyi ismérvei közötti viszonyra. Ennek lényege, hogy elsődlegesen mindig az adott, konkrét bűncselekmény elkövetését kell vizsgálni, bizonyítani, mivel ebben áll a vád tárgyi és alanyi meghatározottsága. A bűncselekmény megvalósulását, mint tárgyi körülményt kell elhelyezni egy másik tárgyi körülmény, a bünszervezet körébe.

Ezután kell alanyi oldalon azt vizsgálni, hogy ha az elkövetési magatartás a bűnszervezet keretén belüli, akkor ezt az elkövető felismerte-e. A jogegységi határozat II. pontjában elvi élel rögzítette, hogy az 1978. évi IV. törvény 98. § (1) bekezdése [Btk. 91. § (1) bekezdése] akkor alkalmazható, ha az elkövető tudata a bűnszervezet 1978. évi IV. törvény 137. § 8. pontjában (Btk. 459. § 1. pontjában) meghatározott tárgyi ismérveit átfogja.

- [27] Az elkövetőnek a bűnszervezetben elkövetést átfogó tudattartalmára vont következtetés alapja, hogy a bűnszervezet törvény által meghatározott külső, tárgyi jellegű ismérvei kívülálló számára is felismerhetőek. Ehhez képest az elkövető tudatának nem arra kell kiterjednie, hogy a bűnszervezet a törvényi előfeltételek szerint létrejött, hanem arra, hogy a bűnszervezet tárgyi sajátosságainak ismeretében annak „működéséhez” csatlakozik, illetve annak keretében cselekszik. E tudattartalom - értelemszerűen - csak szándékos, viszont egyenes és eshetőleges szándékú egyaránt lehet.
- [28] Az ítélezési tapasztalatból leszűrhető, hogy az illegális nemzetközi migrációval összefüggő embercsempészség (több embernek, több országhatár átlépésével járó, több személy közreműködésével történő szállítása, illetve ellátása, elhelyezése) általában bűnszervezet közreműködésével valósul meg. Ugyanakkor a bűnszervezetben elkövetés megállapítására csak a konkrét bűncselekmény megvalósításának körülményei adhatnak alapot (4/2005. BJE indokolás V/5-6. bekezdés).
- [29] Ezekre az általános (és nyilvánvaló) tudati helyzetekre vezethető vissza a konkrét eset. A tudati helyzet megállapítása nyilvánvalóan nem feltétlenül beismerésen alapul, hanem a bűnszervezet törvényi fogalmi elemei szerinti ténybeli körülményeken, amelyek felismerése a terhelt számára adott volt. Ehhez elégséges, ha az elkövető egyfelől felismeri, hogy a szervezet összehangoltan működő; másfelől, hogy az a szerveződés, amelynek keretei között a konkrét bűncselekmény zajlik, s amelynek működéséhez csatlakozik, nem elszigetelt, alkalmi csoportosulás. Erre a jogi (de kétségtelen, hogy a tudattartalomra vont) következtetésre ad alapot, ha az elkövetési magatartások egymást kiegészítő jellegűek és azok kapcsolódása a célzott és végrehajtott bűncselekményhez kölcsönös, az adott tényállás szerű elkövetési magatartás keretei közé illeszkedő cselekmény más személy előző cselekményéhez társul, avagy a célzott bűncselekmény megvalósulásához további láncolatot tevékenységet feltételez.
- [30] Az I. rendű terhelt az irányadó tényállásban foglalt magatartása alapján tisztában volt azzal, hogy cselekménye nem elszigetelt, hanem egy olyan mechanizmushoz kapcsolódik, amelynek iránya külföldről - Magyarországon át - külföldre vezető. Ehhez képest az I. rendű terhelt (és terhelt-társai) - apróbb részletekre is kiterjedő (más személy nevében jármű bérlése, a helyszín előzetes felmérése, a telefonos kapcsolattartás megszervezése, a szokatlan helyen és időben, nem személyszállításra szolgáló járműben nagyszámú személy utaztatása, az ellenőrzés esetére a cselekmény

felderítésének elkerülése végett más járművel történő felvezetés), a konspiráció követelményeit szem előtt tartó, összehangolt és kivitelezett - cselekménye kellő alapot szolgáltat a bünszervezetben elkövetés megállapításához.

- [31] Észlelte a Kúria, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének minősítését megváltoztatva bünszervezetben elkövetett embercsempészás büntetében mondta ki bűnösnek az I. rendű terheltet.
- [32] A bünszervezetben elkövetés csak 2002. március 31. napjáig volt az embercsempészás minősítő körülménye [1978. évi IV. törvény 218. § (3) bekezdés I. fordulata]. 2002. április 1-je óta a bünszervezetben történő elkövetésre vonatkozó rendelkezések a Btk. 98. § (1) bekezdésében található, eszerint azzal szemben, aki az öt évi vagy ezt meghaladó szabadságvesztéssel büntetendő szándékos bűncselekményt bünszervezetben (137. § 8. pont) követte el, a bűncselekmény büntetési tételének felső határa a kétszeresére emelkedik, de a húsz évet nem haladhatja meg. Halmazati büntetés esetén a 85. § (2) bekezdése szerinti büntetési tételt kell alapul venni. A bünszervezetben elkövetővel szemben alkalmazandó további joghátrányok, hogy a két évi vagy ennél hosszabb szabadságvesztést fegyházban kell végrehajtani [Btk. 42. § (3) bekezdés]; nem bocsátható feltételes szabadságra [Btk. 47. § (4) bekezdés d) pont]; nem bocsátható próbára [Btk. 72. § (4) bekezdés b) pont] és a szabadságvesztés végrehajtása nem függeszthető fel [Btk. 91. § (1) bekezdés b) pont].
- [33] Figyelemmel arra, hogy a bünszervezetben elkövetés nem a bűncselekmény Különös Részben foglalt minősítő körülménye, így megállapítása a minősítést nem érinti. Mivel az 1978. évi IV. törvény 98. § (1) bekezdése szerint a bünszervezetben elkövetés a büntetés kiszabására vonatkozó általános részi rendelkezés, ezért az ítélet rendelkező részében - hasonlóan a visszaesés (valamint a többszörös és a különös visszaesés) megjelenítéséhez - a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéshez kapcsolódóan kell kifejezésre juttatni.
- [34] A próbára bocsátás tekintetében vizsgálta a Kúria, hogy nem következett-e be elévülés, amely kétségkívül kizárja a büntetőigény érvényesítését.
- [35] A próbára bocsátás sajátos büntetőjogi szankció; a terhelt büntetőjogi felelőssége megállapításra kerül, a büntetés kiszabása azonban elhalasztódik. Ezért annak ellenére, hogy az intézkedés kiszabására ügydöntő határozatban kerül sor, annak jogerőre emelkedésével nem szűnik meg az állam büntetőjogi igénye; azt csak a korábbi Btk. 73. § (3) bekezdésében foglalt külön rendelkezés szünteti meg, a próbaidő letelte után, a próbaidő eredményes eltelte, azaz a hivatkozott törvényhely (2) bekezdésében felsorolt okok hiánya esetén. Ugyanakkor - büntetés kiszabásának hiányában - értelemszerűen nem kezdődik meg a szankció végrehajthatóságának elévülése sem.
- [36] Az elévülés a büntetőjogi felelősségre vonás akadálya,

büntethetőséget megszüntető ok [1978. évi IV. törvény 32. § b) pont]. Ehhez képest a Be. 416. § (1) bekezdés b) pont második fordulata szerinti felülvizsgálati okot képez, ha a próbára bocsátással elhalasztott büntetékiszabás iránti igény elévült, mivel az a büntetés kiszabásának alapjára vonatkozó anyagi jogi szabály megsértésére vonatkozik, ami a jelen esetben a Btk. 73. § (2) bekezdés második fordulata szerinti (mérlegelést nem tűrő) kötelező anyagi jogi rendelkezés, miszerint a próbára bocsátást meg kell szüntetni és büntetést kiszabni, ha a próbára bocsátottat a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt elítélik.

- [37] A jelen ügyben a próbára bocsátás 2 éves próbaideje 2009. december 1-jén vette kezdetét, és 2011. november 30. napján telt volna el; az újabb bűncselekmény elkövetési ideje pedig az irányadó tényállás szerint 2011. május 2. napja, azaz a próbaidő alatti. Figyelemmel kell lenni azonban arra is, hogy a próbára bocsátás megszüntetésére addig van lehetőség, ameddig annak a bűncselekménynek a büntethetősége, amely miatt a próbára bocsátást elrendelték, el nem évül [2/2013. (VII. 8.) BK véleménnyel fenntartott 54. BK vélemény II/1. pontja].
- [38] A próbára bocsátást elrendelő bírósági határozat a bűncselekmény büntethetőségének elévülését félbeszakítja, a próbaidő tartama pedig a korábbi Btk. 35. § (4) bekezdése szerint az elévülés határidejébe nem számít be. Ezért az elévülési határidő a próbaidő elteltével kezdődik újra, amennyiben a Btk. 73. § (3) bekezdése alapján a büntethetőség nem szűnik meg. Jelen ügyben erről van szó. Ez az időpont a jelen esetben 2011. december 1-je.
- [39] A korábbi Btk. 33. § (1) bekezdés b) pont II. fordulata értelmében a kábítószerrel visszaélés vétségének büntethetősége 3 év elteltével évült el, így ez a fentiekből következően - amennyiben elévülést félbeszakító eljárási cselekmény nem történt volna - 2014. november 30-án bekövetkezett volna.
- [40] Az ügyben annak van alapvető jelentősége, hogy a terhelt ellen a próbaidő alatt elkövetett bűncselekmény miatt az ügyész 2012. május 29-én - azaz a kábítószerrel visszaélés vétsége miatti büntethetőség elévülését megelőzően - elkövetett embercsempészés büntette miatt nyújtott be vádiratot, amelyben egyébként nem indítványozta a próbára bocsátás megszüntetését. Ezzel az állam a kábítószerrel visszaélés vétsége miatt a próbára bocsátással fenntartott büntetőjogi igényét érvényesítette, amikor az ügyész vádat emelt a terhelttel szemben, amely - a próbára bocsátással kapcsolatos indítvány hiányában is - elévülést félbeszakító hatással bírt. Az újabb bűncselekmény elkövetése, illetve a próbára bocsátás megszüntetése és annak további jogkövetkezményei között ugyanis a törvényen alapuló és törvény erejénél fogva érvényesülő, szoros ténybeli kapcsolódás van (mely például azt is eredményezi, hogy a próbaidő alatti elkövetést észlelni és jogkövetkezményeit alkalmazni a bíróság ügyészi indítvány hiányában is köteles).
- [41] A jelen ügyben a terhelt rótt kábítószerrel visszaélés vétsége miatt az I. rendű terhelt büntethetőségének elévülése először a

vádemeléssel, 2012. május 29-én szakadt félbe, majd újból félbeszakította azt - ismét három éven belül - az ügyek próbára bocsátással kapcsolatos 2013. május 16-i egyesítése (1.Bk.54/2013. számú ügy), illetve a próbára bocsátásnak először 2013. október 9-én az 1.B.142/2012/38. számú ítélettel, másodszor pedig 2016. február 22-én a 9.B.189/2014/54. számú ítélettel történt nem jogerős megszüntetése is. Ekként a kábítószerrel visszaélés vétsége miatti büntetés jogerős kiszabására 2017. július 4-én elévülési időn belül, törvényesen került sor (BH 2015.93.).

- [42] Ebből következően a bíróság jogerős ügydöntő határozatában a Btk. 73. § (2) bekezdése alapján törvényesen szabott ki az I. rendű terhelttel szemben halmazati büntetést.
- [43] A Kúria a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja szerinti felülvizsgálati okot, illetve olyan eljárási szabálysértést, melynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése szerint hivatalból köteles, nem észlelt.
- [44] Ekként a védő által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálván, a megtámadott határozatot - a Be. 424. § (1) bekezdés I. fordulója szerinti tanácsulésen eljárva - a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

V.

- [45] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [46] A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdés e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételtelen előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2018. március 28.

Dr. Székely Ákos s.k. a tanács elnöke, Dr. Sebe Mária s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő
BÉ